

COLECȚIA MEDIA CHRISTIANA | SERIA TRINITAS TV

CUVÂNT ÎNAINTE

CREDINȚĂ ȘI CULTURĂ AZI

DIALOGURI TRINITAS TV

realizate de
VASILE BĂNESCU

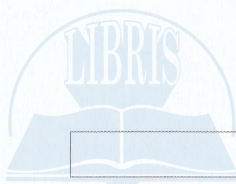
Carte publicată cu binecuvântarea
Preafericitului Părinte

DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Editura TRINITAS a Patriarhiei Române

București – 2015

Fundamentalismul secular și cel religios

Dialog cu *Tereza-Brîndușa Palade*, cercetător

în Teorie și etică politică, Metafizică și Religie 161

Obiectul în lumea tradițională și în societatea de consum

Dialog cu *Cristina Bogdan*, filolog,

specialist în Științele comunicării 195

Corectitudinea politică. Flagelul ideologic al modernității târzii

Dialog cu *Sorin Lavric*, scriitor 239

Finalitatea filosofiei în Antichitate și azi.

Adevărul în Filosofie și Teologie

Dialog cu *Anca Vasiliu*, istoric al Filosofiei și Artei 243

Pustiul postmodern și deformările lumii actuale

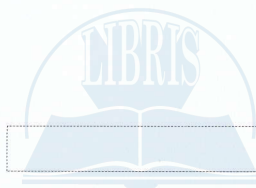
Dialog cu *Ilie Bădescu*, sociolog 303

Cultură națională și multiculturalism

Dialog cu Academicianul *Eugen Simion* 339

Rolul și misiunea intelectualului în societate

Dialog cu *Teodor Baconschi*, scriitor și diplomat 369

CUPRINS

Necesitatea patriotismului luminat. Ziua Națională

Dialog cu *Emil Hurezeanu*, jurnalist și diplomat 399

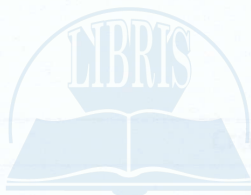
Agresarea actuală a limbii

Dialog cu *Radu Paraschivescu*, scriitor 433

501

Etica memoriei. Memoria ca datorie

Dialog cu *Ana Blandiana*, scriitoare 471

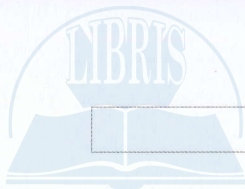
CREȘTINISMUL – UN NOU MOD DE VIAȚĂ ȘI DE GÂNDIRE

Dialog cu Monica Pillat, scriitoare

9

V.B. Tema pe care v-o propunem astăzi este una care s-ar putea integra foarte bine în problematica spirituală a perioadei pe care o traversăm. Ne aflăm în marele post al Sfințelor Paști, prilej de reflecție asupra unor lucruri foarte importante, prilej de reflecție asupra multora dintre cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos. Ne-am gândit ca astăzi să ne oprim asupra unui cuvânt paradoxal al Mântuitorului. Vom încerca să vorbim inclusiv despre importanța paradoxului în formularea adevărului. Vom încerca să vorbim despre creștinism ca un mod nou de viață și de gândire, așa cum a și dorit Mântuitorul să ni-l ofere.

Am bucuria sinceră de a purta un dialog pe această esențială temă cu una dintre cele mai luminoase, discrete și distinse figuri din rândul intelectualității românești de azi. Este vorba de doamna Monica Pillat, o scriitoare profund spiritualizată, un om cu o viziune creștină foarte limpede. O trăitoare! Profesoară, prozatoare, poetă și traducătoare de literatură engleză, doamna Monica Pillat

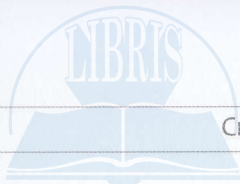
descinde dintr-o ilustră familie boierească și de artiști. Este fica scriitorului Dinu Pillat (nepot al Brătienilor) și a reputatei specialiste în arta medievală, Cornelia Pillat. Bunicii săi paterni sunt poetul tradiționalist Ion Pillat și pictorița Maria Pillat Brateș. Doamna Monica Pillat a găsit și găsește în credință rațiunea sa de a fi, scrisul fiindu-i și el un sprijin pe calea spre Împărăția lui Dumnezeu.

Mă bucur în mod deosebit, așadar, să-i spun din toată inima bun venit în emisiunea noastră!

M.P. Bine v-am găsit! Vă mulțumesc!

V.B. Vă mulțumesc eu că ați acceptat din nou invitația noastră, stimată doamnă Pilat! Așa cum încercam să transmit deja telespectatorilor noștri, mă bucur să vă am alături pentru a ne apleca împreună asupra sensurilor unui cuvânt pe care știu că îl păstrați aproape de inima dumneavoastră și că ați reflectat adânc la el. Este vorba despre unul dintre versetele capitolului 10 din Evanghelia după Matei, unde Mântuitorul spune: „Să nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie”¹. Aceste cuvinte sunt, aparent, scandaloase pentru rațiune, ca orice paradox care este în răspăr cu logica obișnuită a lucrurilor. Evident, aceste cuvinte sunt plasate într-un context mai larg

¹ Matei 10, 34.

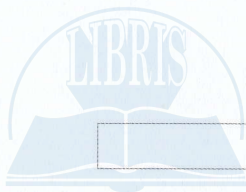

al capitolului din care fac parte. În continuare, Mântuitorul adaugă, tot într-o formulare paradoxală, următoarele cuvinte adresate Ucenicilor Săi: „Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa. [...] Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine. Cine ține la sufletul lui îl va pierde, iar cine-și pierde sufletul lui pentru Mine îl va găsi”².

Vă propun să ne oprim mai întâi asupra semnificației cuvintelor: „Să nu socotiți că am venit să aduc pace”, cum spune Mântuitorul. „Nu am venit să aduc pace, ci sabie”, sabia putând fi interpretată, aparent, și ca simbol al războiului. Sabia, însă, în acest context, înseamnă altceva. Vom avea bucuria să descifrăm acest mesaj, descoperind un univers limpede și luminos care se deschide dincolo de cuvintele acestea, repet, paradoxale. Așadar, cum ați ajuns să înțelegeți dumneavoastră sensul acestui pasaj evanghelic?

M.P. M-a contrariat modul în care oamenii, creștinii de astăzi, percep imaginea lui Iisus, doar ca Păstorul cel Bun care aduce pacea, care ne dă tot ce cerem sau ar trebui să ne dea tot ce cerem prin rugăciuni, și care

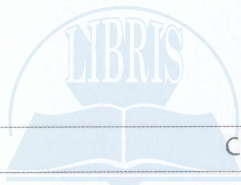
² Matei 10, 35-39.

nu așteaptă mare lucru de la noi. Această credință caldută, care seamănă, mai degrabă, cu o somnolență a spiritului, m-a revoltat, și atunci m-am întors la cuvintele lui Iisus, Cel care aduce sabie. Această sabie este, în opinia mea, un simbol al despărțirii materialului de spiritual, în sensul că lumea de aici cu toate posesiunile, averile și interesele sale, nu este totul. Fericirea de care vorbește Iisus, Împărăția cerurilor, se deschide atunci când întoarcem spatele lumii materiale și găsim, lăuntric, o bogăție infinit mai mare decât cea pe care o reprezintă posesiunile lumești. Dar ca să întorci spatele acestei lumi, îți trebuie dârzenia și fermitatea unei săbii care să despartă, să spunem, răul de bine, păcatul de virtute, minciuna de adevăr, lenea de vrednicia sufletească. Eu cred că la asta se referă.

V.B. *Cu siguranță! Taișul acestei săbii retează legăturile primejdioase, legăturile bolnăvicioase care se pot instala în mintea noastră, a tuturor, atunci când este vorba de compromis. Până la urmă, sabia, așa cum este ea prezentă ca simbol și în alte locuri din Noul Testament, reprezintă cuvântul lui Dumnezeu. Să ne amintim că, de exemplu, în Apocalipsa apare o viziune a Sfântului Ioan Teologul, unde se spune că „din gura Lui ieșea o sabie ascuțită”³.*

³ Apocalipsa 19, 15.

Era cuvântul Său. Puterea cuvântului lui Hristos este unică, lucru semnalat chiar de mulți dintre contemporanii Săi care spuneau: „Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om⁴”. Era impresionabil lucrul acesta. Așadar, sabia pe care o aduce Hristos în lume e, de fapt, una mântuitoare, întrucât ea e cea care desparte apele. Desparte lumina de întuneric, înțelepciunea de prostie, minciuna de adevăr. Desparte lumina de întuneric, în general, cu tot simbolismul aferent. Iată despre ce este vorba în aceste cuvinte! Dar ele sunt urmate de alte cuvinte. Suntem, oarecum, scandalizați, dacă rămânem la litera textului și nu ajungem la spiritul lui. Suntem scandalizați de cuvintele acestea care spun că cel care-i va iubi pe cei din familia sa mai mult decât pe Hristos, nu este vrednic de El. Cum înțelegem acest lucru?

M.P. Până la urmă, îl înțelegem... Dar trebuie, oarecum, să ai o experiență de viață a pierderilor, pentru că, atunci când pierzi pe cineva drag, ești atât de copleșit de durere, încât te revoltă faptul că l-ai pierdut și ești tentat să-L acuzi pe Dumnezeu fie că te-a părăsit, fie că este nedrept. Dar, de fapt, eu am simțit că odată cu pierderea fiecărei ființe dragi, în locul chipului care a fost și care se șterge, răsare prezența lui Dumnezeu. Oamenii pe care noi îi iubim sunt ca niște ferestre prin

⁴ Ioan 7, 46.